The Hebrew Journal — דער אידישער — זשורנאל — The Hebrew Journal

THE ONLY JEWISH DAILY IN ONTARIO.

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטעריא.

VOLUME III. No 678 — Toronto, Monday, August 30th, 1915 — מאנטאג דער 30־טער אויגוסט 1915 — כ' אלול פ' נצבים וילך תרע"ה — PRICE: 1 CENT

A S Freidus c/o The New York Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK CITY

רוסען ציהען פון גאליציען

דייטשען נאהענט פון קאברין

גריעכענלאנד שיקט אן אולטימאטום צו טערקיי

רוסען ציהען זיך צוריק פון גאליציען,

לאנדאן אויגוסט 29.

דער אינטערעס אין מזרח שלאכטפעלד איז היינט אריבער פון צווישען באלטישען ים און די גרויסע זומפען ארום פינסק אויף אן אנדער פלאץ, צום דרום זייט פון דיזע זומפען אויף דער לענג פון דער אויבערשטער טהייל פון בוג, זלאטא ליפא און דניעסטער, וואו די עסטרייכער און דייטשען האבען אנגעהויבען אן אנגרייפענדע טאקטיק.

די דייטשען האבען געמאכט פערזוכען צו אטאקירען אויף פערשידענע פונקטען, געלונגען איז זיי אבער בלויז זיך צו בעפעסטיגען אויף דער לינקער זייט פון טייך זלאטא ליפא. די שרעקליכסטע שלאכט איז פארגעקומען, לויט די בעריכטען, אין דעם געגענד אין צפון פון בזשעזשאני. עס איז אויך דארט וואו דער שונא האט עס פערכאפט א פאזיציאן דאס הייסט אויפן לינקען ברעג פון זלאטא ליפא.

גרויס וויכטיגקייט שרייבט מען צו דיזע אפעראציעס ניט צו, ווייל מען האט עס בעטראכט פאר אונפערמיידליך אז די רוסען וועלען מוזען, פריהער אדער שפעטער צוריק ציהען זייערע ארמייען דערפאר ווייל זייער רעכטער פליגעל און צענטער האבען זיך צוריקגעצויגען צו א נייער פערטהיידיגונגס ליניע אין צפון זייט.

אין זייער אפיציעלען בעריכט זאגען די עסטרייכער דאס די רוסען האבען שוין אנגעהויבען זיך צוריק צו ציהען פון מזרח גאליציען.

עקספערטען זאגען אז דאס וואס די רוסען האבען אנגעהויבען זיך צוריק צו ציהען, אז גראדע דאס, האט געמאכט די דייטשען אנצופאנגען די אפענסיווע.

די דייטשען זיינען אבגעשטעלט

די רוסען האבען אבגעשטעלט דיא דייטשע אפענסיווע ארום פריעדריכשטאדט, אין דרום זייט פון ריגער ראיאן, נאכדעם ווי דער שונא האט זיך געשלאגען מיט גרויס עקשנות דורך צו ברעכען דיא אייזענבאהן ליניע וואס געהט צווישען קרייסבורג און מיטאווא, דעם וועג צו ווילנא און אויך דעם געגענד צווישען די טייכען דעם טייך ווילליא און ניעמאן. די רוסען האבען געמאכט צו גאר ניט די דאזיגע אפענסיווע מיט געגען אטאקען אויף דעם מיטעל טהייל פון ניעמאן און אויף'ן באבריפעט פראנט. עס זיינען אויך פארגעקומען גרויסע שלאכטען אויף דעם רעכטען ברעג פון טייך ווילליא.

דער רוסישער קריעגס אפיס האט ערקלעהרט דאס נעכטען איז פארטגעזעצט געווארען דאס אלגעמיינע צוריק ציהען זיך און דאס ווי תמיד האט זיך דער ריער גארד געשלאגען, הויפטזעכליך אויף די וועגען וואס פיהרען קיין ביאליסטאק, און אויף'ן מערב גרענעץ פון בעלאוועסקאיא און פוסקא און אויף אין דער ריכטונג פון קאברין.

ניט וויט פון קאברין

ווי דער בערלינער קריעגס אפיס טהיילט מיט, האט פעלד מארשאל מעקענזען כמעט געגרייכט קאברין. דאס לאנד דורך וועלכען מעקענזען'ס ארמיי קומט אויס צו געהען איז זעהר זומפיג און די אפעראציעס אין דעם געגענד ווערען אויסגעפיהרט מיט גרויסע שווערינקייטען.

די מלחמה וועט דויערען נאך א יאהר

לאנדאן אויגוסט 28.

מיט דער גאנצער צווייטער ליניע וועלכע ציהט זיך פון קאוונא ביז ברעסט ליטאווסק אין דייטשע הענד, איילען זיך איצט די רוסען צוצוגרייטען א דריטע ליניע וועלכע וועט זיך וואהרשיינליך ציהען פון מינסק, איבער פינסק, לידא, ביז ראוונא. לויט א ידיעה פון פעטראגראד האבען די רוסען שוין דיזע דריטע ליניע דערגרייכט.

ווי דער רוסישער קריעגס מיניסטער פאליוואנאוו, זאגט נביאות וועט דער שיקזאל פון דער גאנצער מלחמה ענטשיעדען ווערען ניט פריהער ווי נעקסטען יאהר. די נייע ארמיי וועט זיין גרייט צום שלאכט פעלד דעם נעקסטען פריהלינג.

וואס אנבעלאנגט די ביזהעריגע פערלוסטען האט גענעראל פאליוואנאוו ערקלעהרט אז די רוסישע ארמיי אלס גאנצע איז נאך וויט ניט געבראכען, און אז איהר צוריקטריט פון פוילען איז פארגעקומען אין פולער ארדנונג.

אויך פון בריסק, הייסט עס, איז דער רוסישער גארניזאן אבגעטראטען אין פולער ארדנונג. ער איז בעשטאנען פון 100 טויזענד מאן און ער האט זיך כמעט אין גאנצען אנגעשלאסען אן דעם איבעריגען חיל פון צאר.

אויף דער פראגע וועגען די קלאנגען אז די דייטשען גרייטען זיך צו אטאקירען פעטראגראד, האט דער רוסישער קריעגס מיניסטער ערקלעהרט, אז ער האט ניט מורא דערפאר, אז דעם צארס הויפט שטאדט איז גענוג בעשיצט.

מיט דער פערטהיידיגונג פון פעטראגראד פיהרט אן גענעראל ריזסקי, איינער פון די פעהיגסטע רוסישע קאמאנדירען, האט גענעראל פאליוואנאוו געזאגט.

אויף זייער צוריקטריט פערוויסטען די רוסען דאס גאנצע לאנד און מאכען א חורבן פון די שטעדטלאך און דערפלאך, וועלכע זיי בעטרעטען.

סאציאליסטען שרייען "האך" פארן קייזער אין רייכסטאג

בערלין אויגוסט 28.

נעכטען האט זיך דער רייכסטאג געשלאסען ביז דעם 30טען נאוועמבער און ביי דיזער געלעגענהייט האט עס צום ערשטען מאל פאסירט אין דער געשיכטע פון דייטשלאנד, אז צוויי סאציאליסטען האבען צוזאמען מיט די ניט סאציאליסטישע אבגעארדענטע געשריען "האך" פאר דעם קייזער.

ביי דער זעלבער זיצונג האט דער רייכסטאג אויפגענומען מיט אפלאדיסמענטען די ערקלעהרונג פון בעטמאן האלוועג, אז ווילהעלם האט נאכגעגעבען דעם רייכסטאג און וועט ערלויבען צו מאכען אויף דער רייכסטאג געבויידע די אויפשריפט: צום דייטשען פאלק". איבער דיזער אויפשריפט געהט אן א סכסוך צווישען קייזער און דעם רייכסטאג פאר די לעצטע 20 יאהר. דער קייזער האט געוואלט האבען אן אנדער אויפשריפט און ביידע צדדים האבען ניט געוואלט נאכגעבען.

אין זייערע רעדעס האבען די רייכסטאג מיטגליעדער עטליכע מאל דערמאהנט דאס פאלען פון בריסק און האבען בעהויפטעט אז נאך די איצטיגע מפלות וועט רוסלאנד ניט קענען אויף דאס ניי מאכען אן ערפאלגרייכען אנגריף אויף די דייטשען.

ענגלאנד שיקט נייע $44,000,200 אין אמעריקא.

אן אנדער ריעזיגע סומע אין גאלד און ווערטה פאפירען פון ענגלאנד איז איצט אויפ'ן וועג נאך ניו יארק. די סומע בעשטעהט אין 25000,000 דאלאר אין ווערטה פאפירען און 19,000,000 דאל. אין גאלד. ענגלאנד שיקט עס אהער אום צו פערשטארקען איהר קרעדיט אין אמעריקא.

רעוואלוציאן אין פארטוגאל

ליסאבאן, פארטוגאל 28 אויגוסט.

א רעוואלוציאן צו פערניכטען די רעפובליקאנישע רעגיערונג און צוריק איינצופיהרען א מאנארכיע האט אויסגעבראכען אין נאהר פארטוגאל. בלוטיגע צוזאמענשטויסען מיט פיעלע פערלוסטען זיינען פארגעקומען.

דר. סילווא, דער מיניסטער פון איערען האט היינט ערקלעהרט, דאס א סך וואפען און אמוניציאן וואס איז געגאנגען פאר די רעוואלוציאנערען איז פון דער רעגיערונג פערנומען געווארען.

רומעניער אנטלויפען פון עסטרייך.

בוקארעסט (דורך רוים) אויגוסט 28.

די רומענישע גענעראל קאנסולס און אנדערע רעגיערונגס אגענטען אין דייטשלאנד און עסטרייך האבען געקראגען א בעפעהל אז זיי זאלען זעהן אז אלע רומענישע אונטערטהאנען זאלען וואס שנעלער פערלאזען ביידע לענדער.

רומענישע באנקירען און פאבריקאנטען האבען שוין צוגעמאכט זייערע אבטהיילונגען וואס זיי האבען געהאט אין טראנסעלוואניע און זייערע ארבייטער פאהרען ארויס צוריק קיין רומעניען.

ליריק טהעאטער

ווערט היינט ערעפענט, און ווי דיא קאמפאניע פערשפרעכט וועלען זיי געבען דעם בעסערען סארט פיעסען. דאס פובליקום קאן דאס לייכט אויספיהרען דערמיט וואס זיי וועלען אנפילען דאס הויז דאן ווען עס ווערט א גוטע פיעסע געשפיעלט, און די קאמפאניע וועט דאן זיין איבערצייגט אז מען פאדערט גוטע סחורה.

דורך דער צייט פון אויספערקויף פון אונזער $45.000 סטאק בוטס, שוהס, ראבערס א. ז. וו. פיר מענער פרויען און קינדער וועט דער סטאר זיין אפען יעדען אבענד דער סייל וועט אנהאלטען ביז פרייטאג דעם 3טען סעפטעמבער. סאבא שוה סטאר 472 קווין סטריט וועסט.

ניטא קיין לשון

א פרעזידענט פון א שוהל וועלכער האט צוגעגעבען אז די אידישע פרעסע איז איינע פון די וויכטיגסטע אינסטיטוציעס אין טאראנטא, און אז דער "זשורנאל" ברענגט פיעל נוצען אין יעדער הינזיכט, און אז עס איז א חוב פון יעדען אידען פון טאראנטא, צו וואס פאר א קלאס ער זאל ניט געהערען, צו פאטראניזיען דעם "זשורנאל" מיט דרוקזאכען ווייל דער "זשורנאל" ערלויבט יעדען זיך צו בענוצען מיט די קאלומס אויסצודריקען זיינע אנזיכטען איבער אלע קהלשע ענינים, ווען ער האט אלעם צוגעגעבען, און מען האט איהם געפרעגט, וואו איז זיין פעראנטווארטליכקייטס געפיהל, וואו איז זיין יושר, פאר וואס גיט ער ניט זיין דרוק ארבייט צום "אידישען זשורנאל" איז ער פאר שאנדע רויט געווארען, נאר קיין לשון איז ניט געוועזען . . .

ניט געוועזען קיין תירוץ . . .

א ברכה אויף אייערע קעפ אידישע וואלונטירען

דעם אמת זאגענדיג, האט זיך אונז געשראקען דאס הארץ ווען מיר האבען געזעהען נעכטען פריה דעם רעגען. עס האט אויסגעזעהען אז א דאנק דעם וועטער וועלען אונזערע יעבע מלחמה ליידענדע געבאך דעם זונטאג בלייבען ענטוישט.

מיר האבען זיך אבער באלד איבערצייגט אז מיר האבען א טעות געהאט. מיר האבען זיי באלד געזעהען די וואלונטירען געהן אין די גאסען, אין רעגען, מיט זייערע שירמען אין איין האנד און זייערע קארטען אין דער צווייטער.

די אויגען האבען געשיינט און אויפ'ן געזיכט פון יעדען פון זיי האט זיך געוויעזען א שמייכעל, דאס איז געוועזען דער אויסדרוק פון זייער פיהלען.

און זיי מעגען שמייכלען, זיי דארפען שטאלץ זיין.

זייער ארבייט איז ניט אבצושאצען. און ווען אונזערע ברידער און שוועסטער וועלען קומען נאך דער מלחמה, אהער צו אונז און מאנכע וועלען זיי אין די אויגען ניט קענען קוקען פאר שאנדע, זיי אבער, די וואלונטירען, וועלען מיט שטאלץ זיי קוקען גלייך אין געזיכט, זיי האבען יא געטהאן זייער פליכט!

ווען מיר שרייבען די דאזיגע צייטען האבען מיר נאך ניט קיין פאלשטענדיגען בעריכט, נאר שוין הייסען מיר אז היינט אין רעגען האבען זיי קאלעקטירט 2 הונדערט מיט 39 דאלאר!

וויפיעל נשמות וועט דאס דערקוויקען וויפיעל טרעהרען וועלען דיא פאאר סענט אבווישען.

אין נאמען פון די אונגליקליכע דאנקט דער מלחמה קאנפערענץ די וואלונטירען און וואלונטירקעס פאר דער גאבעלער ארבייט זייערע און דעם אידישען פובליקום וואס עמפפאנגט זיי אזוי הערצליך און גיט זיי די 10 סענטינע!

מען קען זיין א גוטער בירגער אהן ענגליש

אלבאני אויגוסט 28.

די געפאנטע גזרה געגען די איינגעוואנדערטע בירגער אין ניו יארק סטייט, אז נאר אזעלכע פון זיי זאלען מעגען וואוטען וועלכע קענען לעזען און שרייבען ענגליש, איז היינט דורכגעפאלען ביי דער קאנסטיטושיאנעל קאנווענשאן. דער "ליטעראסי טעסט" איז דערהרגעט געווארען און אלע דעלעגאטען גיבען צו אז דאס איז געשעהען א דאנק די ווארנונג פון דער אידישער, דייטשער און איטאליענישער פרעסע, אז אזא מין געזעץ וועט בעטראכט ווערען פאר דער ערגסטער בעליידיגונג.

די רעדע פון לואיס מארשאל אז די מיליאן אידען פון ניו יארק וועלען אזא געזעץ בעטראכטען פאר א מיאוסען פאטש אין פנים, האט געהאט די געווינשטע ווירקונג. די פיהרער פון דער רעפובליקאנער פארטיי האבען זיך דערשראקען און היינט ווען די לעצטע אבשטימונג איז פארגעקומען האבען א סך רעפובליקאנישע דעלעגאטען וואס האבען מיטוואך געשטימט פאר דער גזרה, האבען יעצט געשטימט געגען דעם. די רעפובליקאנער דעלעגאטען האבען ניט געפאלגט די עצה פון בארנס, דער רעפובליקאנער באס פון ניו יארק סטייט. זיי האבען זיך צוגעהערט צו עליהו רוט וועלכער ווערט אנערקענט אלס דער גרעסטער נאציאנאלער פיהרער פון דער רעפובליקאנער פארטיי.

דייטשע שיפען באמבארדירען א אינזעל נעבען ריגא.

בערלין אויגוסט 29.

די דייטשע ארמיראליטעט האט פעראפענטליכט פאלגענדען אפיציעלען בעריכט:

מיטוואך אבענד האט איינער פון אונזערע קליינע קרייצערס באמבארדירט די רוסישע סיגנאל סטאציאן אויף דעם אינזעל ראגא צו צפון זייט פון דער ריגער ים בוזעם.

צו דערזעלבער צייט האט נאך א קליינער דייטשער קרייצער באמבארדירט א צווייטע רוסישע סיגנאל סטאציאן אין אנדרעאסבורג, אויף דעם זעלבען אינזעל.

מאריעטא טרייבט ארויס "פרעמדע"

מאריעטא, דזשארדזשיא אויגוסט 28.

אכט "פרעמדע" זיינען לעצטע נאכט ארעטירט געווארען אין מאריעטא, מען האט זיי איינגעשלאסען אין א וואגאן פון א פראכט טריין און ארויסגעשיקט פון שטאדט. דער וואגאן איז בעוואכט געווארען ביז דער טריין איז אוועקגעפאהרען.

זייט לעא מ. פרענק איז געלינטשט געווארען זיינען שוין פיעלע פערזאנען ארויסגעטריבען געווארען פון דזשארדזשיא. אין פריהערדיגע פעלע האט מען עס אבער געמאכט אויף א "העפליכען" אופן. מען האט די "פרעמדע" געגעבען אנצוהערען אז אויב זייער לעבען איז זיי ליעב זאלען זיי פערלאזען מאריעטא. זיי האבען פערשטאנען דעם וואונק און זיינען אוועק. די 8 ארויסגעטריבענע האבען אבער קענטיג ניט געוואלט פערלאזען די שטעדטעל מיט'ן פרייען ווילען.

די אורזאכע וואראם מאריעטא וויל ניט האבען קיין פרעמדע איז וואס זי האט מורא אז דאס זיינען דעטעקטיווס וועלכע זוכען אויסצוגעפינען ווער די לינטשערס זיינען געוועזען. יעדע פערזאן וואס קומט אין מאריעטא און קען ניט אנגעבען א גענוגענדע אורזאכע פאר זיין בעזוך ווערט דארום ארויסגעטריבען.

גריכענלאנד שיקט באלד אן אולטימאטום צו טערקיי.

אטהענס אויגוסט 28

אין היגע פאליטישע קרייזען ווערט בעהויפטעט, אז אין גיכען וועט פארקומען א ריס אין די דיפלאמאטישע בעציהונגען צווישען גריכענלאנד און טערקיי.

עס הייסט אז צוליעב די פערפאלגונגען וואס די גריכען שטעהען דורך אוים אין פיעלע געגענדען פון דער טערקישער אימפעריע, גרייט פרעמיער ווענעזעלאס צו א נאטע צו דער טערקישער רעגיערונג און דיזע נאטע טראגט דעם כאראקטער פון אן אולטימאטום.

אויך האלט מען דא, אז דער נעקסטער שריט נאך דער נאטע וועט זיין קריעגס ערקלעהרונג דעם סולטאן.

עס איז קיין פראגע ניט, אז מיט דיזען שריט פון גריכענלאנד האבען אויך צו טהאן די פערהאנדלונגען, וואס די עליים פיהרען שוין אן אזא לאנגע צייט מיט דער גריכישער רעגיערונג.

דער טאראנטער ארבייטער קאנפערענץ

זונטאג דעם 29־טען אויגוסט איז אבגעהאלטען געווארען א רעגולאר מיטינג פון דער נאצ. ארב. קאנפערענץ פאר אידישע רעכטע. עס זיינען געוועזען פערטראטען די אלע ארגאניזאציאנען וועלכע פיהלען דעם שוידערליכען אונגליק וואס האט יעצט געטראפען דאס אידישע פאלק. זעהר הארמאניש זיינען בעהאנדעלט געווארען אלע פראגען וואס שטעהען פאר די אידישע ארבייטער אין דעם יעצטיגען מאמענט.

די דעלעגאטען בעריכטען וועגען דער צופריעדענהייט פון זייערע ארגאניזאציאנען מיט דער ארבייט פון קאנפערענץ.

דער סעקרעטער ווערט אויפגעפאדערט צו זעהען קריגען די בייסטייערונג פון די ארגאניזאציאנען פאר דעם דעליגאטען פאנד. עס ווערט בעשלאסען אז דער דעלעגאט א. רייגוויין זאל ערקלעהרען דורך דעם "אידישען זשורנאל" פיר דיא טאראנטאר אידישע ארבייטער זיין שטעלונג, בנוגע דער איצטיגער אידישער פראגע, און ווי אזוי די ארבייטער דארפען זיך צו איהר בעציהען.

עס ווערט בעשלאסען צו פעררופען א מאסען פערזאמלונג אויף שבת אבענד דעם 11־טען סעפטעמבער אין ליריק טהעאטער אויף וועלכער אונזער דעלעגאט א. רייגוויין וועט אונז אבגעבען א בעריכט פון דער קאנווענשאן.

די קאנפערענץ אפעלירט צו אלע ארבייטער ארגאניזאציאנען אז זיי זאלען זיך ערענסט פעראינטערעסירען אין דער ארבייט פון דער קאנפערענץ, בכדי דער קאנפערענץ זאל קענען ארבייטען הארמאניש און דורך פיהרען די ארבייט וואס ער האט אויף זיך גענומען.

נור מיט פעראייניגטע כוחות וועלען מיר זיך קענען שטעלען געגען דעם ריעזיגען שונא אין דעם קאמפף פאר פאלקס רעכטע און בעפרייאונג.

געלד געשיקט

דער "אידישער זשורנאל" שיקט געלד קיין רוסלאנד לויט טאגעס קורס

דער פרייז פון היינטיגען טאגעס קורס:

36 סענט 36

פאר'ן רובעל

מר. ה. וויינבערג, דער ארויסגעבער פון "זשורנאל" מיינט בלויז די טובה פון די וואס שיקען, אז זייער געלד זאל אנקומען שנעל, ריכטיג און פאר דעם ביליגסטען פרייז.

דארפט איהר מערדידזש לייסענס, סיטיזענס פייפערס, שיפס-קארטען דאן קומט צו-- MELVILLE-DAVIS CO., 24 Toronto St., Main 2010